

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักบัญชีที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ตามทัศนะของบุคลากรในสถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร” ได้มีแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยทางผู้วิจัยได้ลำดับการอธิบายแนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ ไว้ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ
2. คุณสมบัติผู้ทำบัญชี
3. จริยธรรม และคุณธรรมของนักบัญชี
4. มรรยาทของผู้จัดทำบัญชี
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ

Gray, R. and Other (1997) ได้สรุปคุณสมบัติของนักบัญชีที่จำเป็นต้องมีไว้ว่า

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ในศาสตร์ในการบริหาร เพื่อสามารถออกแบบรายงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการที่ฝ่ายบริหารกำหนดในแผนกลยุทธ์ต่าง ๆ เช่น การบริหารต้นทุนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Cost management) ต้นทุนกิจกรรม และการบริหารกิจกรรม (Activity Based Costing and Activity Based Management) ระบบการประเมินผลเชิงดุลยภาพ (Balanced Scorecard) ระบบการผลิตแบบทันเวลา (New Just in Time Production System) ทฤษฎีข้อจำกัด (Theory of Constraint: TOC) การจัดการด้านคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management: TQM) และการปรับระบบ (Reengineering) เป็นต้น

2. เป็นผู้ที่มีความสังเกตรอบคอบ นักบัญชีควรมีการสังเกตปัญหาที่เกิดขึ้น และช่วยจัดทำรายงานแสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินงานในอนาคต พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางที่ควรจะเป็น หรือควรดำเนินงานต่อไปในอนาคต โดยจัดทำให้อยู่ในรูปของรายงานที่เข้าใจง่าย และเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

3. เป็นนักวางแผน และมองการณ์ไกล เพื่อให้องค์กรก้าวไปข้างหน้าก่อนคู่แข่ง รวมทั้งช่วยชี้แนะให้เห็นถึงแนวทาง และปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้ และรวมถึงศึกษาหาวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ไข หรือวางแผนแนวทางการปฏิบัติให้สอดคล้องกับแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในอนาคต

4. เป็นผู้รักษาความลับขององค์กร ไม่นำความลับขององค์กรไปเปิดเผยให้กับบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการตัดสินใจดำเนินงาน

5. เป็นผู้มีความรู้รอบด้าน ทั้งด้านงานบัญชี กฎหมาย ภาษี การตลาด การผลิต จิตวิทยา และคอมพิวเตอร์ เพื่อที่จะเลือกใช้เครื่องมือต่าง ๆ ที่มีอยู่ และจะพัฒนาขึ้น โดยการผสมผสานให้เหมาะสมกับส่วนงานในองค์กร

6. เป็นผู้ทรงไว้ซึ่งจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ โดยไม่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในผลประโยชน์ ที่จะทำให้สูญเสียความเป็นกลาง และต้องปฏิเสธผลประโยชน์ที่จะทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน มีอิสระทางความคิด โดยปราศจากอคติในการทำงาน มีความรับผิดชอบต่อสังคมทุกระดับ นอกจากนี้ยังต้องเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใส ทั้งข้อมูลด้านบวก และด้านลบ โดยยึดหลักการรายงานที่สามารถตรวจสอบได้ตามหลักบรรษัทภิบาล

(วิชญ์ ภูมิพานิช, 2541) ได้กล่าวไว้ในจุลสารมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ในเรื่อง"บทบาทของนักบัญชีเพื่อความอยู่รอดของกิจการในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน" โดยกล่าวไว้ว่า บทบาทของนักบัญชี ในส่วนของงบประมาณรายได้ และค่าใช้จ่าย ในยุคเศรษฐกิจ ปัจจุบันนั้น ควรจะต้องยึดถืองบประมาณ ด้านต้นทุน และค่าใช้จ่ายเป็นสำคัญ กล่าวคือนักบัญชี จะต้องทำหน้าที่ เพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. ควรชี้ให้เห็นว่ามี ข้อแตกต่างเกิดขึ้นระหว่างค่าใช้จ่าย หรือต้นทุน จริง กับงบประมาณ (Variance)

2. เหตุผลของ ข้อแตกต่างที่เกิดขึ้น เช่น Price Variance หรือ Efficiency Variance เกิดจากอะไร

3. ประสานงาน กับเจ้าของงบประมาณ ในการลดมูลค่า ของข้อแตกต่าง ที่ไม่น่าพอใจ ออกไป (Unsatisfactory Variance)

4. การรายงาน และติดตามผล การลดมูลค่า ดังกล่าว อย่างจริงจัง หลายกิจการ อาจมีการจัดทำ

ดังที่ได้ กล่าวไว้แล้วซึ่งจะเป็นสิ่งดี และควรที่จะเห็น ถึงการจัดทำ การปรับปรุง แผนงานระยะยาว (Long term master Plan) ให้สอดคล้อง กับสภาพเศรษฐกิจ ส่วนกิจการ ที่ยังมีได้จัดทำขึ้น ข้อเสนอแนะ นี้ อาจเป็น ทางหนึ่งซึ่งจะช่วยให้กิจการ อยู่รอดได้ หรือถ้าจะกล่าว อีกนัยหนึ่ง ก็คือการจัดทำงบประมาณ เป็นสิ่งที่จำเป็น และจะต้องได้ รับการจัดทำ และควบคุม อย่างใกล้ชิด หรือเอาจริงเอาจัง มากขึ้น กับเรื่องของ งบประมาณ เรื่องหนึ่ง ซึ่งสามารถ นำเป็นตัวอย่าง ของการจัดทำงบประมาณ ในส่วนของค่าใช้จ่าย คือ การจัดทำแผนงาน ด้านกำลังคน (Manpower

Planning หรือ Human Planning) การจัดทำแผนงาน ด้านกำลังคน ในภาวะเศรษฐกิจ ปัจจุบัน ควรจะทำให้สอดคล้อง กับนโยบาย ที่มีอยู่คือ การประหยัด แต่ที่ทราบกันทั่วไป ว่าการจัดการ และบริหารด้านบุคลากร เป็นสิ่งที่มี ความละเอียดอ่อนมาก และหากมองย้อนกลับไปในอดีตแล้ว อาจพบว่ามีหลาย ๆ รายการ ที่จะสามารถพิจารณา ปรับลดลงได้ เพราะในอดีต มีการให้แบบ เกิน ความจำเป็น

(ฉัตรภา วาสีกุตต์, 2542, หน้า 263-272) ได้กล่าวไว้เช่นกันในเอกสารการประชุมนัก บัญชีทั่วประเทศครั้งที่ 16 พ.ศ. 2542 ในเรื่อง "วิวัฒนาการทางเทคโนโลยี : ผลกระทบต่อวิชาชีพ" ระบุว่าวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อวิชาชีพในเรื่องของลักษณะของข้อมูลที่เป็น สำคัญสำหรับนักบัญชี การนำเอาคอมพิวเตอร์ หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้าใช้ในการบันทึกบัญชีทำให้ ข้อมูลที่เคยอยู่ในรูปของเอกสาร กลัปกลายอยู่ในรูปของสิ่งที่เรียกว่าแฟ้มข้อมูล นอกจากนี้ในส่วน ของขั้นตอนการทำงานบางประเภทที่เคยใช้เอกสารในการอนุมัติ หรือใช้ในการส่งต่อก็ได้ ปรับเปลี่ยนไปด้วยเช่นกัน การทำงานของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทำให้ขั้นตอนนั้นลดลง โดย คอมพิวเตอร์จะสามารถส่งต่อข้อมูลระหว่างระบบโดยอัตโนมัติไม่มีเอกสารเข้ามาเกี่ยวข้อง และ เนื่องจากว่าไม่เอกสารแบบนี้เอง ที่ทำให้นักบัญชีจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานตรวจสอบ โดยทั้งนี้อย่างหนึ่งที่นักบัญชีต้องทำก็คือ การทำความเข้าใจในการทำงานของระบบโปรแกรม คอมพิวเตอร์ว่ามีลักษณะการทำงานอย่างไร รายงานทางธุรกิจประเภทใดบ้างที่สามารถผ่านระบบ โดยอัตโนมัติ ข้อมูลธุรกิจถูกจัดเก็บในลักษณะใด ที่ไหน และเมื่อไหร่ รวมถึงวิธีการติดตามการ เดินทางของข้อมูลทั้งหมด

2. คุณสมบัติผู้ทำบัญชี

ตามประกาศของสภาวิชาชีพบัญชี ในการกำหนดพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ประกาศ ณ วันที่ 23 ตุลาคม 2547 (สภาวิชาชีพบัญชี, 2551, หน้า 12-13) ได้กำหนดให้ผู้ทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
2. มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชีได้
3. ไม่เคยต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เนื่องจากได้กระทำความผิดตาม กฎหมายว่าด้วยการบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี เว้น แต่พ้นระยะเวลาที่ถูกลงโทษมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี
4. มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. ผู้ทำบัญชีของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่ง ณ วันปิดบัญชีในรอบปีบัญชีที่ผ่านมา มี

- 1.1 ทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท
- 1.2 สินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท
- 1.3 รายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท

และต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยหรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือกระทรวงศึกษาธิการเทียบว่าไม่ต่ำกว่าอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี

2. ผู้ทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีดังต่อไปนี้ต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ทางการบัญชีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยหรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือกระทรวงศึกษาธิการเทียบว่าไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี

2.1 ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยซึ่ง ณ วันปิดบัญชีในรอบปีบัญชีที่ผ่านมามีทุนจดทะเบียน หรือสินทรัพย์รวมหรือรายได้รวมรายการใดรายการหนึ่งเกินกว่าที่กำหนดไว้ใน ก.

- 2.2 บริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย
- 2.3 นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย
- 2.4 กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร
- 2.5 ผู้ประกอบธุรกิจธนาคาร เงินทุนหลักทรัพย์ เครดิตฟองซิเอร์ ประกันชีวิต ประกันวินาศภัย
- 2.6 ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

3. ในกรณีที่เป็นกรเริ่มทำบัญชีรอบปีบัญชีแรกของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี คุณสมบัติของผู้ทำบัญชีให้พิจารณาโดยใช้เกณฑ์ทุนจดทะเบียนตามที่กำหนดไว้ในข้อ 1 และข้อ 2 แล้วแต่กรณี

3. จริยธรรม และคุณธรรมของนักบัญชี

(สภาวิชาชีพบัญชี, 2551, หน้า 13-14) ได้กล่าวถึงจรรยาบรรณ จริยธรรม มรรยาท แห่งวิชาชีพบัญชี ไว้ว่า

เป็นข้อกำหนดวิธีปฏิบัติงาน (รวมถึงความประพฤติ) ที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีทุกคนต้องยึดถือเพื่อดำรงความเป็นมืออาชีพ เพื่อสร้างเสริมเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ ในอันที่ส่งผลให้ลูกค้าและสาธารณชนเชื่อมั่นในมาตรฐานที่สูงของวิชาชีพ และมั่นใจว่าผู้ประกอบการวิชาชีพจะระมัดระวังปฏิบัติตามมาตรฐานแห่งวิชาชีพที่กำหนดไว้นั้นโดยเคร่งครัด

ปัจจุบันมี มรรยาทของผู้สอบบัญชี ที่ถูกกำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ 4 (2534) มีหลักการพื้นฐาน 5 เรื่องใหญ่ๆ

1. ความเป็นอิสระ ความเป็นธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต เช่นไม่รับสอบบัญชีในกิจการที่ตนขาดความเป็นอิสระ เช่น มีประโยชน์ทับซ้อน หรือไม่ปกปิดหรือบิดเบือนข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญของงบการเงินที่ตนลงลายมือชื่อรับรองในรายงาน ซึ่งอาจทำให้เกิดการหลงผิดและอาจเสียหายต่อกิจการที่สอบบัญชานั้น หรือแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง (ผู้ใช้งบการเงิน)

2. ความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน เช่น ไม่สอบบัญชีในกิจการที่เกินความรู้ความสามารถของตน ระมัดระวังรอบคอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป

3. มรรยาทต่อลูกค้า เช่น ไม่เปิดเผยความลับลูกค้า

4. มรรยาทต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ เช่น ไม่แก่งแย่งงานจากผู้สอบบัญชีอนุญาตอื่น

5. มรรยาททั่วไป เช่นไม่กระทำการใดๆ อันอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ ไม่โฆษณาตัวเอง เว้นแต่การแสดง ชื่อ คุณวุฒิ ที่อยู่ ของตน ไม่ให้ประโยชน์ใดๆ เพื่อเป็นการจูงใจให้บุคคลอื่นจัดหางานการสอบบัญชีมาให้ตน รวมถึง ไม่กำหนดค่าตอบแทนโดยถือเอาอัตราสูงสุดต่ำของยอดเงินตามงบการเงินเป็นเกณฑ์

4. มรรยาทของผู้จัดทำบัญชี

จากมาตรา 18 และมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505 ได้กำหนดมรรยาทของผู้จัดทำบัญชีรับอนุญาตไว้ดังต่อไปนี้

1. ความเป็นอิสระ ความเป็นธรรม และความซื่อสัตย์ สุจริต

(ก) ไม่รับสอบบัญชีในกิจการที่ตนขาดความเป็นอิสระ

(ข) ไม่รับสอบบัญชีในกิจการที่ตนขาดความเป็นกลางโดยมีผลประโยชน์หรือตำแหน่งเกี่ยวข้องกับกิจการนั้น หรือโดยมีเหตุอื่นที่อาจจะก่อให้เกิดความลำเอียง ยกเว้นค่าธรรมเนียมที่ได้รับจากการประกอบวิชาชีพสอบบัญชีหรือหน้าที่ในการประกอบวิชาชีพอิสระอื่นที่เกี่ยวกับกิจการนั้น

(ค) ปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วยความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต

(ง) ไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญของงบการเงินที่ตนลงลายมือชื่อรับรองในรายงานโดยการแสดงความเห็น ซึ่งอาจทำให้เกิดการหลงผิดและอาจเสียหายแก่กิจการที่สอบบัญชีนั้นหรือแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

2. ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

(ก) ไม่สอบบัญชีในกิจการที่เกินความรู้ความสามารถของตนที่จะปฏิบัติงานได้

(ข) ปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ ตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป

(ค) ไม่ลงลายมือชื่อรับรองในรายงานโดยการแสดงความเห็นเกี่ยวกับการคาดคะเนรายการใดๆ ของกิจการที่ตนรับสอบบัญชี เว้นแต่เป็นการสอบบัญชีหรือสอบทานตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป

(ง) ไม่ลงลายมือชื่อรับรองในรายงานโดยการแสดงความเห็นในการสอบบัญชีของกิจการใดที่ตนมิได้ปฏิบัติงานสอบบัญชีหรือควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป

(จ) ไม่ยินยอมให้ผู้อื่นอ้างว่าตนเป็นผู้ทำการสอบบัญชีในกิจการใดโดยตนมิได้ปฏิบัติงานสอบบัญชีหรือควบคุมการสอบบัญชีในกิจการนั้น

(ฉ) ให้บันทึกความเห็นไว้ในรายงานการสอบบัญชีเมื่อปรากฏว่ากิจการที่ตนรับสอบบัญชีนั้นมีการปฏิบัติที่ขัดหรือแย้งกับหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปและมีผลกระทบที่สำคัญต่องบการเงิน

(ช) การลงลายมือชื่อรับรองโดยการแสดงความเห็นในรายงานการสอบบัญชีโดยมีเงื่อนไข หรือโดยไม่แสดงความเห็นหรือโดยแสดงความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้อง ต้องแสดงเหตุผลไว้ในรายงานนั้นด้วย

3. มรรยาทต่อลูกค้า

(ก) ไม่เปิดเผยความลับของกิจการที่ตนได้รู้มาในหน้าที่จากการสอบบัญชี เว้นแต่กรณีที่ต้องให้ถ้อยคำในฐานะพยานตามกฎหมาย

(ข) ไม่ละทิ้งการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่รับไว้แล้ว โดยไม่มีเหตุอันสมควร

4. มรรยาทต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ

(ก) ไม่แย่งงานสอบบัญชีจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอื่น

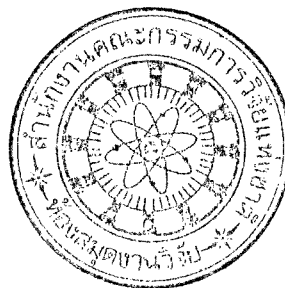
(ข) ไม่ทำการสอบบัญชีเกินกว่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอื่น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้มอบหมายนั้น

5. มรรยาททั่วไป

- (ก) ไม่กระทำการใด ๆ อันอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
- (ข) ไม่โฆษณาหรือยินยอมให้ผู้อื่นโฆษณาด้วยประการใด ๆ ซึ่งการประกอบวิชาชีพสอบ บัญชี เว้นแต่การแสดงชื่อคุณวุฒิ ที่อยู่ หรือชื่อและที่ตั้งสำนักงานของตน
- (ค) ไม่ให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ เพื่อเป็นการจูงใจให้บุคคลอื่นแนะนำหรือ จัดหางานการสอบบัญชีมาให้ตนทำ
- (ง) ไม่เรียกรับหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์จากบุคคลใดในเมื่อบุคคลนั้นได้รับงานเพราะการ แนะนำหรือการจัดหางานของตนในฐานะที่เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของกิจการนั้น
- (จ) ไม่กำหนดค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนโดยถือเอาอัตราสูงต่ำของยอดเงินหรือของมูลค่า ทรัพย์สินใดที่ตนสอบบัญชีหรือมีส่วนร่วมในการสอบบัญชีเป็นเกณฑ์

นอกจากนี้ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต หลักสูตรบัญชีบัณฑิตได้กำหนดคุณลักษณะของ บัณฑิตที่พึงประสงค์ตามลักษณะวิชาชีพ (คู่มือนักศึกษา หลักสูตรบัญชีบัณฑิต ฉบับปรับปรุง, 2550, หน้า 158) ได้สามารถสรุปคุณลักษณะได้ 4 ลักษณะ ตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดไว้ ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพ พ.ศ. 2547 ดังต่อไปนี้

1. ด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชี
2. ด้านบุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์
3. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. ด้านภาษาต่างประเทศ
5. ด้านคุณธรรมจริยธรรม

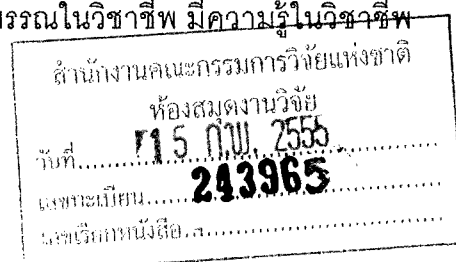

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับปรัชญาของหลักสูตรการบัญชีที่ว่า "รู้บัญชี ก้าวทันเทคโนโลยี ภาษาดี มีจรรยาบรรณ" นั้นเอง (โปรแกรมบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ม.ป.ป)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภายหลังจากที่ได้ทำการทบทวนเอกสาร และทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้วิจัยได้ ทำการศึกษา และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาถึงคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ ของสถานประกอบการในกรุงเทพมหานคร ไว้ดังต่อไปนี้

(อังคณา นุตยกุล, 2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ทำ บัญชีในการปฏิบัติให้ถูกต้อง ตามมาตรฐานการบัญชีไทย สำหรับธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่าผู้ทำบัญชีจะต้องมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความรู้ในวิชาชีพ

อย่างแท้จริง มีความรักในอาชีพ มีรายได้ผลตอบแทนที่เหมาะสมกับหน้าที่ และความรับผิดชอบ รวมถึงมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี นอกจากนี้ในด้านความสามารถในการทำงานด้านการบัญชีให้ตรงกับมาตรฐานการบัญชีนั้นอยู่ในระดับที่มากพอ โดยพบมากในเรื่องของจรรยาบรรณวิชาชีพ รองลงมาคือด้านความถูกต้องในการจัดทำงบการเงิน และในด้านความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพเป็นลำดับสุดท้าย

(สำนักวิจัย และพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง บทสรุปผู้บริหาร ความพึงพอใจของนายจ้าง ผู้ประกอบการต่อการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะของบัณฑิต ปี 2548-2549 พบว่านายจ้าง มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะของบัณฑิตในภาพรวมอยู่ในระดับที่มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วจะพบว่านายจ้างมีความพึงพอใจในระดับมากเรียงลำดับดังนี้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน และด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการตามลักษณะงานในสาขา

นอกจากนี้ในกลุ่มสาขาการบัญชี การจัดการ การท่องเที่ยว และเศรษฐศาสตร์เองก็พบว่า นายจ้างมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะของบัณฑิตในภาพรวมอยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน

(วิพร คุเจริญไพศาล, ชุศรี เทียศิริเพชร, นภาพร ณ เชียงใหม่, และ บุญเรือง เจริญศรี 2543, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการบัณฑิตทางบริหารธุรกิจขององค์กรต่าง ๆ ในเขตภาคเหนือตอนบน ในแง่คุณสมบัติของบัณฑิตบริหารธุรกิจ พบว่าในแง่คุณสมบัติของบัณฑิตทางบริหารธุรกิจ ที่เป็นที่ต้องการขององค์กรต่าง ๆ นั้น พบว่าบัณฑิตระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ต้องมีความรับผิดชอบ มีจริยธรรมและความซื่อสัตย์ และมีความจงรักภักดีต่อองค์กร ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์จำเป็นสำหรับบัณฑิตระดับปริญญาตรีและความสามารถด้านภาษาจำเป็นสำหรับบัณฑิตระดับปริญญาโท นอกเหนือจากคุณสมบัติด้านความมีไหวพริบและปฏิภาณและการมีบุคลิกภาพที่ดี และสำหรับคุณสมบัติที่ไม่เป็นที่ต้องการขององค์กรต่าง ๆ ก็คือไม่มีความซื่อสัตย์ต่อองค์กร และงานที่รับผิดชอบ การขาดความอดทน การหยิ่งในความรู้ และ ทะนงตนว่ามีความรู้ ความเห็นแก่ตัว และไม่ตรงต่อเวลา

(วรรณวิภา จัตฐัย, 2544, บทคัดย่อ) การศึกษาความต้องการทรัพยากรมนุษย์ และ แนวโน้มการให้บริการทางการศึกษา ระดับอุดมศึกษาในชุมชนเมือง ช่วงปี 2545 – 2549 ในส่วนของความต้องการทรัพยากรมนุษย์ได้ศึกษาในกลุ่มที่เป็นกลุ่มผู้ประกอบการ ส่วนราชการในชุมชนเมือง ซึ่งพบว่าหน่วยงานส่วนใหญ่มีบุคลากรเพียงพอแล้ว สาขาที่ต้องการเพิ่มก็คือการศึกษา วิทยาศาสตร์ ช่างเครื่อง การแพทย์ การบัญชี ตามลำดับ ส่วนที่สองคือกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่ามีความต้องการศึกษาต่อมากที่สุดคือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสาขาที่ต้องการศึกษาต่อก็คือบริหารธุรกิจ เหตุผลก็คือต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษา ฝึกอบรมในด้านคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ในส่วนของแนวโน้มการให้บริการทางการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น พบว่าแนวทางการศึกษาในอนาคตนั้นคือสถาบันการศึกษาต้องออกนอกกระบวน และสาขาที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานก็คือเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ (ขั้นสูง) และภาษาต่างประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่าทางสถานศึกษาควรมีการจัดการศึกษาให้อยู่ในรูปแบบดังกล่าว

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2547, หน้า 67) ศึกษา การติดตามและประเมินสถานภาพการปฏิรูปการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา พบว่าควรมีการจัดการรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการเสริมสร้างศักยภาพของนักศึกษาให้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งปรับปรุงทั้งหลักสูตรให้รายวิชามีความสอดคล้อง สามารถนำไปสู่การพัฒนาชีวิตได้ โดยเน้นรูปแบบการเรียนการสอนที่ถือผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น และจะต้องมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณเข้าในการเรียนการสอน ให้ความสำคัญต่อการประกันคุณภาพภายนอกและภายใน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพระดับมหาวิทยาลัย/สถาบัน ระดับคณะวิชา ระดับภาควิชา เพื่อดูแลควบคุมมาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัย ส่วนการร่วมมือจากภาคเอกชนอยู่ในรูปการรับนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานตามกำหนดในรายวิชา จุดเด่นในการดำเนินการปฏิรูปของสถาบันอุดมศึกษาที่ให้ข้อมูลบางแห่ง เป็นดังนี้ มหาวิทยาลัยของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมมากขึ้นกว่าเดิม รวมทั้งการจัดการศึกษาที่เน้นให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การปรับปรุงหลักสูตรเดิมและการสร้างหลักสูตรใหม่ที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้

เพื่อให้เป็นไปตามการพัฒนาหลักสูตรที่ได้มีการกำหนดไว้ตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ทั้งในส่วนของระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา จึงควรกำหนดให้วิชาจริยธรรมคุณธรรม เป็นวิชาบังคับและกำหนดให้สอดแทรกจริยธรรมคุณธรรมไว้ในสาระเนื้อหาทุกวิชา การวัดและประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรมประเมิน

โดยหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ได้พิจารณาเฉพาะความรู้เพียงอย่างเดียว มีหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คือ อาจารย์ผู้สอน เพื่อนนักศึกษา และตัวนักศึกษาเองร่วมการประเมิน รวมทั้งมีการสอบรวบยอดจาก สถาบันการศึกษาด้วย